

รายงานการวิจัย

การดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง

อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

The Operating of Elderly Allowance Welfare in Wangluang Subdistrict

Municipality, Selaphum District, Roi Et Province

สະໂບແພຣ ທສວັດນີ¹

รัชดากร ทมินเหมย²

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศและอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง จำนวน 821 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านมาตรฐานการบริการ และเครือข่ายเกื้อหนุน และด้านที่พักอาศัยตามลำดับ

2. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนครราชสีมา

² (ดร.), อาจารย์ที่ปรึกษา สาขารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

3. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this study were to study and compare the operating of elderly allowance welfare in Wangluang Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province, classified by gender, education level and occupation. Population consisted of 821 elderly who get the allowance in the area of Wangluang Subdistrict Municipality. The samples were 270 persons determined by Taro Yamane's method. The questionnaire with rating scale and reliability at .94 was used as a tool. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and least significant difference by Scheffe's method.

The results of the study revealed that:

1. The opinion of the elderly who gets the allowance from Wangluang Subdistrict Municipality, Selaphum District, Roi Et Province towards the operating of elderly allowance welfare was at high level

in overall and all each aspect, ranked by descending; income, health and care, social security, service standard and network supporting, accommodation respectively.

2. The opinion of the elderly both male and female towards the operating of elderly allowance welfare in Wangluang Subdistrict Municipality was not different.

3. The opinion of the elderly with different occupation towards the operating of elderly allowance welfare in Wangluang Subdistrict Municipality was not different.

Keywords : elderly allowance welfare

บทนำ

ผู้สูงอายุถือเป็นกลุ่มคนที่ยังไม่มี ความมั่นคงในการดำรงชีพที่เพียงพอและยัง ประสบปัญหาทั้งเรื่องสุขภาพ ปัญหาทาง เศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการขาดรายได้ ปัญหาที่อยู่อาศัย เป็นต้น การที่ผู้สูงอายุมี จำนวนและสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้าน เช่น ด้านแรงงาน รายได้ ที่อยู่อาศัย สุขภาพอนามัย สวัสดิการ ในอนาคต จำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยมี แนวโน้มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความ เจริญก้าวหน้าทางด้านการแพทย์การ สาธารณสุข และความสำเร็จของการวางแผน ครอบครัว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรของประเทศไทย นอกจากนี้คนไทยยังมีอายุขัยเฉลี่ยสูงขึ้น จาก สถานการณ์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้สูงอายุเป็น

ประชากรกลุ่มที่รัฐจะต้องตระหนักถึงภาระในการดูแล ด้านสวัสดิการสังคมทั้งนี้เนื่องจากผู้สูงอายุ เป็นวัยที่พึ่งพาตนเองได้น้อยลง ภูมิคุ้มกันด้านทานถดถอย มีโอกาสที่จะถูกโรคภัยเบียดเบียนได้ง่าย จึงมักมีปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะโรคเรื้อรังและโรคอื่นๆ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังมีโอกาสเกิดปัญหาสุขภาพจิตจากการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิต อันเป็นผลมาจาก ทั้งภาวะสุขภาพที่เสื่อมลง รายได้ลดลง บทบาทในครอบครัว และสังคมลดลง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลให้วิถีชีวิตของผู้สูงอายุเปลี่ยนไป ต้องปรับตัวเข้ากับภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปด้วย ซึ่งถ้าปรับตัวไม่ได้ก็จะเกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมาผู้สูงอายุจึงจำเป็นต้องชะลอความเสื่อม และป้องกันปัญหาด้านสุขภาพ เพื่อให้มีสุขภาพแข็งแรง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ด้วยการส่งเสริมคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพราะเป็นกิจกรรมที่บุคคลสามารถกระทำได้ด้วยตนเอง และยังสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตด้วย (คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2546 : 2)

ประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ สมควรได้รับการเอาใจใส่ เล็งเห็นคุณค่าได้รับการยอมรับนับถือ และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบัน ผู้

ศึกษาได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ โดยปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจในด้านการจัดบริการสาธารณะ รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั้นได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ไว้ในหมวด 2 มาตรา 16 (10) ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส และมาตรา 17 (27) ให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่นเดียวกับเทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติข้างต้น จึงได้กำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 โดยให้มีการถ่ายโอนภารกิจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนดังกล่าวกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต และเรื่องส่งเสริมอาชีพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประกอบด้วย การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การนันทนาการ การส่งเสริมกีฬา หรือการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาทั้งในและนอกระบบ รวมถึงการสาธารณสุข เช่น การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นว่าในปัจจุบันการจัดบริการสาธารณะในด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ได้มีการดำเนินการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ งบประมาณและบุคลากรบางส่วนจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปให้ส่วนท้องถิ่นดำเนินการ (โกวิท พวงงาม, 2546 : 17) ภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว การจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาให้ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ประชาชนและผู้สูงอายุต้องเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการของตน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ให้บริการจำเป็นจะต้องรับฟังสภาพปัญหาจากผู้รับบริการเพื่อวางแผนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการให้บริการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และอาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง จำนวน 821 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 270 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านมาตรฐานการบริการ และเครือข่ายเกื้อหนุน และด้านที่พักอาศัย

ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เป็นดังนี้

ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ บริการให้ความรู้ แนะนำ การดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้กับผู้ที่ดูแลผู้สูงอายุ รองลงมา ออกบัตรประจำตัวให้กับผู้สูงอายุ เพื่อรักษาฟรีในโรงพยาบาล และจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ และการบริการทางการแพทย์และการบริการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ

1) ด้านรายได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ รองลงมา การช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน และการฝึกอาชีพและให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสม

2) ด้านที่พักอาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การจัดที่พักอาศัยและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง รองลงมา มีสถานพยาบาล เป็นบริการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องพักรักษาตัวอย่างต่อเนื่อง และซ่อมแซมบ้านเรือนผู้สูงอายุที่ชำรุดทรุดโทรม

3) ด้านนันทนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ มีบริการนันทนาการ งานรื่นเริงในวันนักขัตฤกษ์ รองลงมา การจัดกิจกรรมนันทนาการร่วมกับเยาวชน คนในชุมชน กลุ่มเครือข่าย และการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสาร แหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ

a. ด้านความมั่นคงทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ บริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันรักษาความปลอดภัย สิทธิและสวัสดิการ รองลงมา การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกคุกคามทั้ง ให้โอกาสผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์

4) ด้านมาตรฐานการบริการและเครือข่ายเกี่ยวพัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ ให้ความรู้แก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุและอาสาสมัคร รองลงมา จัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และมีบริการเยี่ยมบ้าน

2. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเนณัฐชา จิรพัฒน์พงศ์ (2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุ โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพ เห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาดโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านความมั่นคงทางสังคม ด้านมาตรฐานการบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน และด้านที่พักอาศัย ตามลำดับ โดยผู้ศึกษาอภิปรายผล ดังนี้

1) ด้าน สุข ภาพ และ การ รักษาพยาบาล ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่

เทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุดได้แก่ บริการให้ความรู้ แนะนำ การดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุ การออกบัตรประจำตัวให้กับผู้สูงอายุเพื่อรักษาฟรีในโรงพยาบาล และจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุ และการบริการทางการแพทย์และการบริการสาธารณสุขที่จัดไว้โดยให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้สูงอายุเป็นกรณีพิเศษ การที่เทศบาลฯ ได้ให้ความสำคัญในเรื่องสุขภาพและการรักษาพยาบาล ผู้สูงอายุถือว่าเป็นการดำเนินการที่เหมาะสม เนื่องจากผู้สูงอายุ เป็นวัยที่พึ่งพาตนเองได้น้อยลง ภูมิคุ้มกันทางกลดถอย มีโอกาสที่จะถูกโรคภัยเบียดเบียนได้ง่าย จึงมักมีปัญหาด้านสุขภาพโดยเฉพาะโรคเรื้อรังและโรคอื่นๆ ซึ่งทำให้จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่เกี่ยวกับด้านสุขภาพมากเป็นพิเศษ โดยที่ผู้สูงอายุมักต้องการได้รับการลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล หรือรักษาพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่อยู่อยู่ในวัยเกษียณ ทำงานได้น้อยลง หรือไม่ได้ทำงาน ทำให้มีรายได้ลดลง แต่ในทางกลับกันกลับมีภาระที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายกับการดูแลสุขภาพมากขึ้น ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของกษกร สังขชาติ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี พบว่าประเภทของบริการสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้ และผู้สูงอายุได้รับมากที่สุด คือลดค่ารักษาพยาบาล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการรับ

บริการสวัสดิการสังคม ประเภทของบริการสวัสดิการสังคมที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องการรับบริการคือ การลดหย่อนค่ารักษาพยาบาล ศูนย์บริการทางสังคมผู้สูงอายุในการบริการรักษาพยาบาลเล็กๆ น้อยๆ

2) ด้านรายได้ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าเทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุด คือ การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การช่วยเหลือค่าครองชีพประจำวัน และการฝึกและให้ทุนประกอบอาชีพที่เหมาะสมผู้สูงอายุที่ส่วนใหญ่เป็นวัยที่ทำงานลดลง หรือไม่ได้ทำงานเลย ทำให้ไม่มีรายได้ บางคนต้องอาศัยลูกหลานดูแลค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การที่เทศบาลฯ ดำเนินการดังกล่าวถือว่าการช่วยเหลือให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขและสมควรตามอัตภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของระพีพรรณ คำหอมและคณะ (2547) ที่ได้ศึกษาโครงการวิจัยประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ยังต้องการรับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพรายเดือน ซึ่งมีความจำเป็นมากสำหรับผู้สูงอายุที่ยากไร้ ไม่มีผู้ดูแลหรือถูกทอดทิ้งในชุมชน

3) ด้านที่พักอาศัย ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าเทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุด คือ การจัดที่พักอาศัยและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง มีสถานพยาบาล เป็นบริการที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุที่ต้องพักรักษาตัวอย่างต่อเนื่อง และ

ซ่อมแซมบ้านเรือนผู้สูงอายุที่ชำรุดทรุดโทรม ปัจจุบันผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีที่พักอาศัยเป็นของตนเอง หรือพักอาศัยกับลูกหลาน ยกเว้นผู้สูงอายุที่ถูกทอดทิ้ง ที่ต้องการที่อยู่อาศัย อย่างไรก็ตามผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยากจะอยู่อาศัยกับครอบครัวของตัวเอง มากกว่าจะอยู่อาศัยในสถานสงเคราะห์ สถานที่พักพิงชั่วคราวที่รัฐจัดหาให้ หรือครอบครัวอุปถัมภ์ก็ตาม ยกเว้นในกรณีกับผู้สูงอายุเกิดเจ็บป่วยเรื้อรัง ที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาจากแพทย์อย่างใกล้ชิดเท่านั้น

4) ด้านนันทนาการ ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าเทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุด คือ มีบริการนันทนาการงานรื่นเริงในวันนักขัตฤกษ์ การจัดกิจกรรมนันทนาการร่วมกับเยาวชน คนในชุมชน กลุ่มเครือข่าย และการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นศูนย์กลางข่าวสาร แหล่งพบปะสังสรรค์ของผู้สูงอายุ

5) ด้านความมั่นคงทางสังคม ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่าเทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุด คือ บริการด้านกฎหมาย เพื่อป้องกันรักษาความปลอดภัย สิทธิและสวัสดิการ การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรมหรือถูกถูกทอดทิ้ง ให้โอกาสผู้สูงอายุได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์

6) ด้านมาตรฐานการบริการและเครือข่ายเกื้อหนุน ผู้สูงอายุมีความคิดเห็นว่า

เทศบาลฯ มีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรื่องที่มีการดำเนินการดีที่สุดคือ ให้ความรู้แก่ผู้ดูแล ผู้สูงอายุและอาสาสมัคร จัดให้มีอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุในชุมชน และมีบริการเยี่ยมบ้าน

2. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพศหญิงและเพศชาย มีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เนณฐุชา จีรพัฒน์พงศ์ (2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ ต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด และโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผู้สูงอายุที่รับเบี้ยยังชีพจากเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ เนณฐุชา จีรพัฒน์พงศ์(2553) ที่ศึกษาการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด อำเภอยางตลาด จังหวัด

กาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอาชีพต่างกัน เห็นว่ามีการดำเนินงานสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลยางตลาด และโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผลการศึกษา เทศบาลควรจัดสวัสดิการด้านที่พักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น เช่น จัดให้มีที่พักสำรองกรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน การจัดให้มีบ้านพักผู้สูงอายุ

2) เทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้สูงอายุและอบรมเพิ่มศักยภาพโดยการทัศนศึกษาดูงาน หรือฝึกอบรมให้ความรู้

3) เทศบาลควรมีการรณรงค์ให้คนในชุมชน มองเห็นคุณค่าของผู้สูงอายุมากขึ้น

4) เทศบาลควรมีการจัดกิจกรรมหรือโครงการการดูแลและส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

2. ข้อเสนอแนะในการนำศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางหรือการสร้างความร่วมมือในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กชกร สังขชาติ. (2542). ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ จังหวัดชลบุรี. ชลบุรี : สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2548). รายงานการศึกษาเรื่องทิศทางและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทพเพ็ญวานิชย์.
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. (2542). ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย. กรุงเทพฯ : กรมประชาสงเคราะห์.
- โกวิท พวงงาม. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ. (2552). แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564). ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- จิราลักษณ์ จงสถิตมั่น และคณะ. (2543). การประเมินสถานสงเคราะห์คนชราของรัฐ ศึกษาเฉพาะกรณีสถานสงเคราะห์ 3 แห่ง. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2546). บทสังเคราะห์ภาพรวมการพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจนและด้อยโอกาสในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจการเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). การประเมินรูปแบบบริการที่จัดให้ผู้สูงอายุในชุมชนเน้นการให้บริการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน. สมุทรปราการ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- _____. (2542). รายงานวิจัย การประเมินรูปแบบบริการที่จัดให้ผู้สูงอายุในชุมชนเน้นการให้บริการของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน. สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- นภาพร ชัยวรรณ และคณะ. (2532). สรุปผลการวิจัยโครงการวิจัยผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม และประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น..